

CONSCIÈNCIA D'ARA
I la setmana que ve:
Ernesto Cardenal,
revolucionari i
mistic

Estils

DÍDAC P. LAGARRIGA
BARCELONA

Plou tot el dia, però no durant aquella estona. És divendres al migdia i alguns musulmans s'afanyen a complir la pregària comunitària que omple les mesquites del món. Les rondes de Barcelona, també com cada divendres a aquesta hora, queden col·lapsades de vehicles amb destí al cap de setmana. El tanatori de Collserola, perdut enmig d'arbres, ni molta prop ni molt lluny de res, veu arribar els primers amics i familiars.

Silenci, plor contingut, somriures, abraçades i un bebè que pronuncia la lletania del últims dies del seu pare ("Al-làh, Al-làh..."), el cos del qual és rentat per amics "amb aigua tèbia i el millor perfum de roses que hem trobat", com diu després l'imam Abdelwadud Sabatè. Un cos, recorda l'imam, convertit ja en desolada vestidura de cavaller per una ànima que, per fi, vola.

Recitació alcorànica i poemes suflis amb tonalitats senegaleses es barregen amb la presència del món artístic barceloní. Una trobada malauradament poc freqüent i que es dona gràcies al videocreador Toni Serra –conegut també com Abu Ali–. Una vida, que ara acaba, dedicada especialment a traçar ponts i obrir pous. En àrab, el cor i el pou provenen de la mateixa arrel q-l-b. En un dels seus vídeos, *Anoche Dhikr*, Serra posa de manifest aquest nexa corpou. Obrir pous és també obrir cors, i la trobada de comiat és una més de les que s'han anat donant al llarg dels anys al festival OVNI del CCCB, del qual era un dels fundadors i directores. A l'espai del cementiri reservat per als musulmans, ja al capvespre, els ocells acompanyen el cant suau de l'Alcorà i tot s'omple de plugim mentre el cos, lentament, torna a terra. Es va fent fosc. Una coreografia natural que, precisament per ser-ho, sembla estudiada fins a l'últim detall, com si el difunt estigués encara dirigint el seu últim vídeo. Un regal, com tants d'altres, que fa Toni Serra als presents.

Visió interior

"Avançem guiats per la llum que apareix en les interseccions amb altres carrerons, després ja només per la llum del final, com en un llarg túnel. Els últims passos els donem en la foscor completa, els sentim ressonar entre les parets. Guiats ara per una llum interior, intangible, inaprehensible, però que d'alguna manera recordem com a font de tot. I així entrem en espais de suspensió del temps i l'espai, jardins interiors banyats pel silenci i un ressò llunyà de presències absents. Un ocelllet que sembla mort reviu i creua una porta que s'obre, i aquest cop ens inunda amb la seva llum blanca que ens acull. No hi veiem i, no obstant això, totes les imatges hi són. Lentament sortim d'aquesta llum, el món torna a aparèixer, ara com a volves

El videocreador Toni Serra en una de les seves gravacions al Marroc. KHALID GHALI

Abu Ali, en el record

El videocreador Toni Serra, mort recentment, deixa una obra intemporal plena de poesia i mística

de pols suspeses en l'aire, dansant com planetes i universos".

Aquesta descripció podria ser la d'aquell dia. El que ell –la seva ànima– veia, el que intuïen els que l'acompanyaven en aquell trànsit. També són les paraules que el mateix artista va utilitzar fa uns anys per descriure una de les seves obres, el vídeo *Al Barzaj*. Un món poètic i místic que anava plasmant

Dedicació
La d'aquest artista ha estat una vida dedicada a traçar ponts i obrir pous

en peces artístiques en format videogràfic, sovint breus, i que l'han consolidat com una de les veus del món de l'art català més personals i sinceres, allunyat de tendències, mercats i capelles. Una visió despullada per anar més enllà de la visió superficial, donant espai al que en àrab es denomina *bashira*, terme clau de la mística musulmana que serveix per anomenar la visió

interior que capta l'essència de les coses. "Vaig començar a tenir consciència que, a través dels vídeos, treballava amb llum –em va explicar una tarda de primavera de fa sis anys–. Més exactament amb llums i taques, ombres i colors que creen visions, presències intangibles. Vaig començar a veure la relació entre el vídeo i els somnis i, sobretot, les visions. Sentia la necessitat de contemplació i de moure'm en un *barzaj*, en un món intermedi entre el real i l'irreal, el visible i l'invisible, el somni i la vigília, l'espai de Jadir". I qui és Jadir? Un personatge desconcertant que a l'Alcorà acompanya Moisés durant un temps fent coses incomprensibles. Convertit en mestre clau del sufisme, ens posa miralls per adonar-nos del que som. Un mestre subtil que a Serra se li manifesta enmig d'una carrera artística prolífica al voltant de la crítica a la manipulació del llenguatge visual.

Gir vital

"Tots els vídeos fets fins llavors –confessa– responien a una necessitat potser infantil: digerir, venjar-me d'aquesta enorme allau d'imatges no desitjades que a tothora ens assalten, entendre com funcionen aquests mecanismes de manipulació i veure com s'insereixen en nosaltres. Aquests vídeos em van deixar en un lloc bastant desolat i fred, gairebé sense res per agafar-me. Només el *no* estava clar. I quedar-se allà, repetint *no*, no tenia cap sentit i representava una contradicció, un parany. Calia anar-se'n, buscar, no només un canvi de lloc físic, sinó també de lloc intern".

De la mà de Jadir, inicia el procés de canvi, conversió íntima sense receptes enllaunades. Un simple caminar obert amb un rec intermitent que enquadra la imatge, sense pausa. Rebut. "Vaig començar a viure llargues temporades al Marroc per fer vídeos sobre somnis, el sacrifici, la mort, amb personatges que anava coneixent. A Fes vaig gravar durant mesos de forma concèntrica, viatjant pels diferents nivells de la ciutat [d'aquí en surt *Fes. Ciutat Interior*, exposició al CCCB i premi Ciutat de Barcelona d'arts plàstiques el 2002], buscant relats de somnis i rituals, converses que em mostraven perspectives que desconeixia. I la veritat és que el meu cor va reviuire al trobar-me amb una gent que traspuava espiritualitat gairebé sense anomenar-la, accentuada per la humilitat natural i espontània. Un diàleg entre el món material i l'espiritual, aquests hemisferis del nostre ésser que, al trobar-se, per fi una ferida es tanca".

Paraules, com els seus vídeos, que no moren, esperant-nos per agafar-nos la mà i creuar espais de confort. No en va, la web on podem veure molts dels seus treballs videogràfics i llegir els seus escrits es diu al-barzaj.org, espai intermedi, espai de transformació. —

XXXXXXXXX XXXXX Vivamus viverra eros eu nisl viverra a congue nibh pulvinar. Nulla commodo dignissim libero eu vestibulum. Quisque ultricies, augue nec lobortis convallis, lacus metus

Gent

TEXT:
FIRMA REDACTOR

Fusce at urna vehicula enim luctus congue

Fusce accumsan, neque ut hendrerit sollicitudin, ipsum justo porttitor nunc, vel volutpat mi lorem ut urna. Etiamque ac massa imperdiet venenatis. Nam interdum, est at commodo rutrum, lectus magna ullamcorper erat, eget molestie nisl purus vitae ante. Vestibulum aliquam pretium odio, sed mattis urna accumsan et.

Sed in metus dolor, sit amet lobortis quam. Etiam adipiscing, turpis quis pulvinar ultrices, sem nunc consectetur lacus, vel porta orci orci at massa. Quisque ut arcu augue, vitae aliquet erat. Ut vel quam at turpis pulvinar alique. —

Vivamus placerat lobortis blandit

Fusce accumsan, neque ut hendrerit sollicitudin, ipsum justo porttitor nunc, vel volutpat mi lorem ut urna. Etiam dapibus neque at nisl sodales consequat. Donec at nulla justo. Donec et ipsum eget tellus egestas pellentesque et sit amet metus. Fusce quis neque ac massa imperdiet venenatis pu alique. —